

МОТИВАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

д.е.н., проф. **Прокопенко О.В.**
*Сумський державний університет (Україна),
Вища школа економіко-гуманітарна (Польща)*
к.е.н., доц. **Шипуліна Ю.С.**
Сумський державний університет (Україна)

Високий рівень інноваційної культури підприємства є одним з головних факторів успіху його інноваційної діяльності. Сприятлива інноваційна культура дозволяє подолати бар'єри на шляху до активізації творчої діяльності колективу інноваційного підприємства, а також його окремих працівників. Її формування і розвиток потребує, серед іншого, створення відповідної системи мотивації персоналу, яка є однією зі складових інноваційної культури. Однак вітчизняні реалії свідчать як про нерозвиненість інноваційної культури більшості українських підприємств та установ, так і недостатню дієвість системи мотивації їх персоналу.

Узагальнення літературних джерел і практики мотивування інноваційної діяльності персоналу підприємств та установ дозволив виявити та систематизувати основні мотиви, які впливають на стан підсистеми мотивації (табл. 1).

Таблиця 1 – Фактори мотивації інноваторів різних типів

Основні інтереси інноваторів різних типів	Основні мотиви, що відповідають інтересам інноваторів
1	2
Визнання і кар'єра	робота, котра змушує розвивати свої здібності; шанси на просування по службі; високий ступінь відповідальності; робота, що дозволяє працювати самостійно; можливість навчання і самонавчання; участь у прийнятті рішень і управлінні; можливість передавати досвід і знання;

Продовження табл. 1

1	2
Творчість та ініціатива	робота, що вимагає творчого підходу; цікава робота; складна і важка робота; робота за здібностями; можливість проявити ініціативу; участь інноватора у постановці цілей, аналізі умов їх досягнення; інтелектуальна робота;
Свобода праці і творчості	відсутність тиску; зручний режим роботи; можливість розпоряджатися власним часом; вільний доступ до інформації, можливість обміну інформацією; право самоконтролю;
Матеріальні блага	високий заробіток; оплата, яка відповідає результатам праці;
Імідж першовідкривача	право автора на юридичний захист розробок;
Інноваційний бізнес	участь у прибутку; участь у капіталі;

Психологічний комфорт	добрі відносини з колегами; партнерські відносини у колективі; надійне місце роботи;
Визнання і слава	визнання і схвалення добре виконаної роботи; корисність для суспільства; тривала відпустка; інформування про заслуги інноватора у соціальному середовищі; патерналізм;

Для виявлення інтересів і можливостей окремих членів команди доцільно застосувати методики А.А. Полозова [1, 2], які надають можливість оптимізувати склад команди з позицій сумісності і здатності спільно вирішувати поставлені задачі, а також раціональним чином розподілити обов'язки.

Мотивація процесів формування і розвитку інноваційної культури передбачає формування комплексів заходів які зосереджені не лише у її підсистемі мотивації, але і в інших підсистемах: організаційній та інтелектуально-креативній. Тобто мотивується формування основних аспектів (основних складових підсистем) інноваційної культури підприємства: ефективна організація інноваційної діяльності; високопродуктивна, ефективна праця команди інноваційного проекту (колективу підприємства-інноватора); інтелектуально-креативна діяльність з генерування, перевірки та впровадження інноваційних ідей у нові продукти, технології, методи організації та управління тощо.

Подальші дослідження повинні бути спрямованими на розроблення концептуальних засад організаційно-економічного механізму формування інноваційно-сприятливого середовища на підприємстві на основі розвитку його інноваційної культури.

1. Полозов А.А. Инновационная модель структуры личности: психологические аспекты управления инновациями / А.А. Полозов // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – №1. – С.138-149.

2. Полозов А.А. Индивидуальная система сбалансированных показателей на основе инновационной модели структуры личности / А.А. Полозов, С.А. Скорых // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – №2. – С.119-129.

Прокопенко, О.В. Мотивація процесів формування і розвитку інноваційної культури [Текст] / О.В. Прокопенко, Ю.С. Шипуліна // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 121-122.